

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum IV. Decretalium, per viginti, & unum Titulos distributum, De
Sponsalibus, Et Matrimoniis, eorumque impedimentis, ac dispensationibus,

...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1702

§. 2. An Sponsalia de futuro solvantur ingressu Religionis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73058](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73058)

quam odio habet: videtur, quod ad instar eorum, qui societatem interpositione fidei contrahunt, & postea eandem sibi remittunt, hoc possit in patientia tolerari. Ex hoc textu ad quaestionem propositam responsio est affirmativa, quando remissio utrinque fit consensu iusto, & libero. Nam Sponsalia de futuro non sunt contractus naturam suam insolubilis; ergo ex iisdem causis possunt solvi, ex quibus nata sunt, per c. 1. de Reg. Juris; imò in citato capitulo dicitur mutuo consensu solvi posse, sicut contractus societatis, qui mero jure, & mutuo sociorum consensu licite solvitur. Nec obstat, quod ibidem dicitur: *omnibus modis inducendos esse, ut datam fidem servent, si autem nolint, in patientia tolerari posse, mutuum fidei remissionem.* Hoc enim ibi propterea dicitur, ut caveatur apparentia mali, nascentis ex opinione vulgi, ac existimantis, laedi vinculum datam fidei, per talem recessum; ita communis.

227. Ex quo colliges, quando *leges* indefinite dicunt, ad Sponsalium solutionem sufficere unius tantum sponsi disensum, vel reclamationem etiam invito altero, id nec aequitati, nec conscientiae conformem esse. Quare reprobatum manet, quod indefinite dicitur L. 1. C. de sponsal. ibi: *Alii desponsata, renuntiare conditioni, & nubere alii, non prohibetur;* sic enim conceditur, alteri *datam fidem violare*, quod tamen cavendum esse, natura docet. Si tamen unus sponforum sic injuste recedat, non est dubium, alterum ab obligatione sua liberari; quia frangenti fidem, fides impune non servatur. L. *Cum proponas* 21. c. de pactis. L. *si convenerit.* ff. Pro socio c. *si infideles.* 28. q. 2.

228. Quæri etiam solet, an idem dicendum sit in casu, quo Sponsalia sunt *jurata*? affirmativa secundum aliquos colligitur ex Rubrica cit. c. 2. de spons: sed rectius distinguitur. Nam si juramentum, sponsalibus appositum, sit in favorem alterius ex contrahentibus, etiam hoc solvitur mutuo consensu solutis Sponsalibus. Quia tunc deficit materia, in quam cadit juramentum, nimirum promissio homini facta: si autem juramentum principaliter sit præstitum in honorem DEI, & causam pietatis, non pauci negant, juramentum solvi, solutis mutuo sponforum consensu

Sponsalibus. 1. quia promissum alicui factum causa pietatis, ab eo remitti non potest. 2. quia in voto persona privata nihil potest; at tale juramentum, æquivaleret voto; 3. quia jus DEO acquisitum homo remittere non potest; at ex tali juramento est jus DEO acquisitum; Ergo.

Probabilius tamen est, etiam in hoc casu juramentum solvi, quando ejus materia est promissio futuri matrimonii à DEO acceptata in favorem alterius partis. Tunc enim ille, quod in suum favorem præstandum erat, remittere potest, consequenter tollere materiam juramenti, sine qua non stat. Prima ratio in contrarium procedit in casu, quo res promissa non cedit in favorem hominis; idem est in voto de materia, quæ cedit in favorem hominis, ex quo patet ad 2. Et ideo etiam homo indirectè facere potest, ut jus ex voto, vel juramento acquisitum DEO, cesset voluntate hominis, quando debitum ex tali jure, cedit in favorem hominis, ex quo patet ad 3.

Et si verò ad *validè rescindenda Sponsalia* sufficiat liber & mutuus sponforum consensus; non sufficit tamen secundum aliquos, ut id fiat *licite*, saltem sine veniali; sic Gobat tract. 10. n. 247. referens idem sentire Aloysium Riccium tom. 1. resolut. 218. qui tamen dictum limitant, si fiat absque justa causa. Sed in hac materia, *cause justitiae* vix unquam abesse potest, cum raro admodum, contingere videatur, ejusmodi recessus cum mutua sponforum libertate, nisi quia vel metuunt malum aliquod, si perseverent; vel jam non est amplius affectus ille calidus, quo erant, dum contraxerunt; quo casu ne perpetuo ligentur ad perennem vitæ consuetudinem, melius, & sanius omnino est, de alterius consensu libero, recessui canere; quam semper gemere sub tali jugo.

§. 2.

An Sponsalia de futuro solvantur ingressu Religionis?

Loquimur de Sponsalibus antecedenter ad talem ingressum celebratis. In hac materia certum est, matrimonium, *natum tantum*, dissolvi ex parte utriusque per unius ingressum Religionis approbatam, *secundum*

secutâ professione, ut habetur c. 2. de Con-
verf. Conjugat. ibi: *alteri remanenti licitum est ad secunda vota transire*, quod statutum est in favorem Religionis, ut not. gl. in c. *Unicum*, de *Voto* in 6. V. *sacri ordinis*. Cùm enim hic casus propositus fuisset Alexandro III. Papæ ab Archiepiscopo Salernitano, respondit Pontifex: *post consensum legitimum de presenti, licitum est alteri, altero etiam repugnante, eligere monasterium (sicut sancti quidam de nuptiis vocati fuerunt) dummodo carnalis commixtio non intervenerit inter eos: & alteri remanenti (si commonitus, continentiam servare noluerit) licitum ad secunda vota transire*. Quia quum non fuissent una caro simul effecti, satis potest unus ad DEUM transire, & alter in sæculo remanere.

232. Quæstio est. an Sponsalia de futuro solvantur per solum ingressum Religionis approbata, nondum secutâ professione, sed solum suscepto habitu? Resp. per ingressum Religionis, etiam nondum secutâ Professione, Sponsalia de futuro sic solvi ex parte remanentis in seculo, ut, si velit, licitè possit resilire; ratio est. 1. quia in hoc casu (sive dolo, & fide tantum, sive animo sincero fiat ingressus) supervenit notabilis mutatio in altero Religionem ingrediente; cùm plerumque dedecorosum reputetur, mulierem nubere illi, qui Monachus fuit; 2. quia per ingressum hic sufficienter significat, se sponsam remittere suam obligationem; sic Innoc. in c. *Veniens*. *Qui Clerici Et. & alii*.

233. P. Sanchez l. 1. hic D. 42. n. 5. docet in hoc casu, ex parte utriusque solvi Sponsalia per ingressum Religionis, etiam professione non secutâ, quando unus bonâ fide ingreditur Religionem, ut communiter fit; secus, si dolosè, & animo statim exeundi: quia *fraus nemini patrocinari debet c. ex tenore, de rescript.* rationem videtur desumere à favore Religionis; ut, sicut professioni, quâ consummatur probatio Religionis, tribuit vim dissolvendi matrimonium ratum tantum, quo consummantur Sponsalia; sic per ingressum Religionis, quo inchoatur professio, solvantur Sponsalia, quibus inchoatur matrimonium. Nam, sicut se habet favor professionis ad matrimonium ratum: sic habet se favor ingressus Religionis ad

Sponsalia; sed ibi professio propterea solvit matrimonium ratum ex parte utriusque: ergo & hic ingressus solvit Sponsalia ex parte utriusque. 2. Quia obligatio voti Religionis sic dissolvitur per ingressum in Religionem bonâ fide, seu animo perseverandi, factum, ut licet contingat voventem ex justa causa rursus egredi ad seculum, tamen liberetur ab obligatione voti: ergo etiam Sponsalia sic dissolvit ingressus Religionis bonâ fide factus, ut licet contingat eum ex justa causa rursus egredi ad seculum, tamen liberetur ab obligatione Sponsalium.

Sed dicendum est, nec in dato casu solvi Sponsalia ex parte religionem ingredientis (etiam bonâ fide) ante professionem emissam; sic Castropal. *Dis. 1. de sponsal. p. 21. n. 4.* ubi docet, *votum religionis, matrimonio contra illud contracto, suspendi*; quod etiam tenet de obligatione Sponsalium, ut dicemus infra. Ratio autem est. 1. quia Sponsalia, ex natura rei, consistere possunt cum statu Religiosæ probationis; ergo per hunc Sponsalia non dissolvuntur *ab intrinseco*, seu ex natura rei: sed nec *ab extrinseco*, expressâ, vel tacitâ renuntiatione remanentis in seculo, ut ponit casus; nec ob supervenientem mutationem in non ingrediente; cùm statum non mutet: nec denique *ob favorem Religionis*; nam concessio facta *Professione* fundatur in bono statu religiosæ *opere suscepti, & professi*; quæ, cùm odiosa sit (utpote præjudicans juri remanentis in seculo & firmati matrimonii, verè contracti) extendi non debet ultra casum expressum; at in dispositione favente professioni ad dirimendum matrimonium ratum, nulla fit mentio *de solo ingressu* nondum secutâ professione; & ingredienti satis provisum est eâ dispositione; ad solam professionem restrictâ; cùm & à Sponsalibus liberetur professione secutâ: Ergo.

Ex hoc Resp. ad rat. in contrarium: nam ad 1. negatur, rectè paritatem, vel extensionem fieri à professione *ad ingressum Religionis* illi prævium in casu hujus dispositionis odiosæ, ut jam dictum est; quia per hoc, quod bonâ fide ingrediens religionem, etiam pro casu egressus liberetur ab obligatione Sponsalium, non tam promovetur Religio, quàm alliciatur Novi-

Novitius ad egrediendum; & aliunde factis provifum est ingressui pro casu perseverantiae. Deinde, Novitatus non includit obligationem edendi professionem, sicut Sponsalia contrahendi matrimonium; ergo ingressus Religionis, seu ejus probatio, non habet se ad Sponsalia, sicut professio ad matrimonium ratum, tantum.

236. Ad 2. Resp. negando paritatem. Nam votum ingrediendi religionem, per ingressum bonâ fide factum, jam est impletum, etiam facto regressu ad seculum ex justa causa: at per ingressum Religionis, licet bonâ fide factum, Sponsalia non sunt impleta; nec tacitam solius ingressus conditionem imbibunt: ergo. Et videtur argumentum redire in suos auctores ex aliorum sententia.

Nam Leander à SS. Sacramento tract. 2. de Jurament. D. 16. q. 30. expressè habet, *vota personalia, in seculo emissa, impediencia executionem exercitiorum Novitatus, verè suspensa esse ipso jure, & quasi supita; & sic non obligare Novitium, dum maneat in Religione*; ergo si per talem ingressum ex parte voventis solum suspenduntur, non extinguuntur ea vota, dum est ingressus Religionem, antequam edat substantialia vota Religionis; dicendum potius, erit etiam Sponsalia ex parte ingredientis Religionem, antequam edat substantialia vota Religionis, esse tantum suspensa, non extincta; dixi, ex aliorum sententia. Nam de illa quæstione, quam tenet Leander, expressè egimus l. 3. tit. 31. de Regul. & ingred. Relig.

237. Ex præmissis sequitur, sponsam de futuro, licitè inire posse, vel alia Sponsalia, vel etiam matrimonium cum alio, non tantum, quando Sponsus ipsâ invitâ in Religione approbata edidit professionem solennem, ut dicemus infra; sed etiam, dum hic versatur in anno probationis, suscepto jam habitu; imò probabiliter etiam, dum actu Novitatum ingressus est, propter tacitam ingredientis renuntiationem, quod maximè procedit, si remans in seculo id faciat consulto, ac approbante Judice. Nam per ingressum Religionis (antequam sequatur professio solennis) non solvuntur Sponsalia ex parte ingredientis etiam bonâ fide, ex n. 234.

Hinc, si talis regrediatur ad seculum, seu citra, seu cum justa causa, tenebitur implere Sponsalia volente altero, qui in seculo remansit; quia remanet, ex parte ipsius, obligationis vinculum, ex Sponsalibus contractum; sic Layman l. 5. tr. 10. c. 2. n. 2. Zælius de spons. n. 27. & alii.

§. 3.

An cuilibet Sponsorum liceat, Religionem ingredi?

Quæstio procedit de ingressu, post celebrata Sponsalia jurata de futuro, nondum secuto matrimonio. Negativam sequitur Rebellus. l. 4. hic q. 8. S. 6. conclus. 2. ex c. commissum, de Sponsalibus, ubi Pontifex super hoc interrogatus, respondit: *tutius est ei, religione juramenti servatâ, prius contrahere, & postea (si elegerit) religionem intrare*: sed Resp. probabilius esse (si nihil aliud in dato casu accedat, quàm ratio juramenti) posse, non contracto matrimonio, religionem ingredi. Nam quando quis, etiam suppositis Sponsalibus non juratis, licitè potest ingredi religionem, vinculum juramenti, vinculo Sponsalium, accessorie superadditum, ingressum non reddit illicitum; sed sic est in dato casu, quia, cum juramentum accessorium sequatur naturam actus, cui ad majorem firmitatem apponitur (ut dicitur c. quemadmodum 25. de juramento, ibi: *pro fornicatione, quam postea perpetraret, eam dimittere posset, non obstantibus hujusmodi juramento (quod eam semper pro legitima uxore teneret non obstante fornicatione, quam antea commiserat) quoniam in eo talis erat conditio subintelligenda, si videlicet illa in legem conjugii non peccaret*, de quo etiam V. L. fin. ff. de non num. pecun.) juramentum æque erit conditionatum, ac Sponsalia, quibus accedit: at Sponsalia in hoc casu sunt sub hac tacitâ conditione, *si non elegero statum Religionis*; cum ergo hæc conditio, etiam suppositis Sponsalibus non juratis, licitè non purificetur, intrando religionem; licebit etiam in casu juramenti solum obligantis ex eadem suppositione. Sic Gloss. in c. Commissum, superius citatum, V. Tutius, & alii communiter cum Innoc. Hostiens. &c.

Nec